

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Appellationibus. Consilium CXCI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

ni Trullekens (prout reipsa non appellavit) neque præfatus D. Abbat de Tongerlo pro suo interesse; ob id, quod certo constet eum possidere tertiam partem decimarum loci de Sittardt; & ex consuetudine ac antiquo usu in eo loco possessores decimarum teneri ad reparationem Ecclesiæ & intertentionem ornamentorū, aliorumque quæ in Ecclesiâ necessaria sunt. * Esi enim ex juris communis dispositione dicta reparatio & intertentione non sint proprium & ordinarium sonus ipsarum decimarum; cum tamen & ubi consuetudine ita receptum est, ex decimis reparationes fieri, prævalet consuetudo, Zabarel. Panor. Henr. Bol. de Burrio in c. 1. de Ecclesi. adif. Barbatia conf. 26. difficile est vol. 3. Steph. Bertrand. conf. 49. Visti quibusdam vol. 2. par. 2. Altat conf. 49. Non videtur, Anstet. decis. Tholos. 499. ut generaliter in omnibus primū id spectatur & servatur, quod consuetudine receptum atque obtentum est, l. De quibus & l. si de interpretatione De legib.

Cum igitur in proposito non queratur, an tertia hæc pars decimarū reparationi & intertentioni sit obnoxia, sed quatenus; nihil dubitandum est, actorum intentionem esse fundatam, & restrictionem seu limitationem, cui soli appellans innititur, improbabile. Primò ex eo, quod qui alias duas partes earundem decimarum possident, hac restrictione non utantur, sed simpliciter agnoscant solita onera huiusmodi reparationum & intertentionis: nec sit causa, cur qui in pari iure sunt quoad commoda, in incommodis atque oneribus sint dispares, l. secundum naturam De reg. iur. Secundò, quod ante aliquot annos per Archidiaconum Brabantie adversus D. Abbatem Tongerloensis decimatores ita iudicatum fuerit, & ex eo iudicato dictæ Ecclesiæ accessio actionis in effectu facta, l. ult. C. De usur. rei indicat. Cui sententiæ, quamvis appellans multa obijciat, quasi non citato aut audito eo, sed auditis his, de quorum mandato non constet, sit lata, nec exemplis iudicandum sit, l. Nemo C. de sentent. præbet tamen huiusmodi sententia magnū momentum, & ad sequendum proclivitatem iniicit; præsertim quia per illam appellati constituti sunt in indubitata possessione exigendi tertia tertia ex dictis decimis, & possessores decimarum pro rata illa præstandi. Deinde delimitatione seu restrictione, quam pars appellans obijcit, non aliter docetur, quam per antiquum instrumentum acquisitionis, quā prædecessores appellantis ad hanc tertiam partem decimarum parochiæ de Sittardt pervenerunt. In quo instrumento venditores ejusdem tertiæ partis onera declarando, expresserunt solum onus conservandi, & cum necesse fuerit reparandi duos parietes principales, & medium tectum dictæ Ecclesiæ, cum majore campana ac ornamentis sacerdotalibus: sed huiusmodi expressio dictæ Ecclesiæ, quæ in illam non consensit, præjudicare non potuit; ut generaliter ex voce & declaratione alterius alteri præjudicium fieri non debet, §. 7. in Auth. Vt cum de appel cognosce.

Deinde insequentis temporis usus ex recepta consuetudine & recordijs, quorum in actis sit mentio, satis ostendit, quo sensu illa verba sint accipienda, & quod pertineat ad ea om-

nia, ad quæ appellati contendunt: ut scilicet ornamentorum sacerdotalium appellatione contineantur ea omnia, quibus ad sacra in dicta Ecclesiâ faciendum opus est. Sacerdotis enim nomen cum sit dignitatis & honoris, Panor. in c. si sacerdos De off. ordin. & versetur in editione atque exhibitione sacrorum, l. Non distinguemus §. sacerdotio De recept. arbit. merito sacerdotalia ornamenta reputanda sunt, sine quibus sacra sacerdos facere ex communi usu non potest. Ideoque horum ornamentorum appellatione continentur non tantum vestes, quibus sacerdos & ei assistentes in sacrificijs ornantur; verum etiam calices, aliaque vasa, candelabra, cortina, mappa, libri, respositoria, & alia divinis officijs deputata, Clem. 2. post princ. De decimis, c. Minus iniqua sub fin. De excess. prelat. Sic quod etiam proprio suo velut testimonio seu instrumento pars appellans convincatur, & contradictionis suæ ac huius appellationis improbabilitatem omnino detegat; & in proposito amplius querendum non sit, an defectus in factis tectis ac dictis ornamentis tempore institutæ huius litis fuerit: nam in eo articulo nulla potest esse dubitatio, propter visitationem, ac defectuum descriptionem per Iudicem primæ instantiæ factam. Breviter itaque concludendo existimo, sententiam Domini Officialis Namurcensis confirmandam, & partem appellentem in expensis huius instantiæ condemnandam.

De Appellationibus.

SYMMARIVM.

Appellatio à desertione excusata.

1. Appellanti ex filio semper datur secundus annus.
2. Appellatio lapsu biennij omnino sit desertio.
3. Appellanti desertio per negligentiam Iudicis quando excusetur.
4. Rata ex consensu partium suspendi possunt.

CONSILIVM CXCIH.

AFFECTATA nimis est injustitia sententiæ, quam Dominus Decanus S. Martini Leodiensis adversus Magnificum Dominum Carolum Nitzen Præsidentem Provincialis Concilij Frlisæ in favorem Ioannis de Elfrack ex capite desertæ appellationis pronuntiavit; eoque commento æquitatem sententiæ, quam Reverendus Dominus Abbas S. Gertrudis Lovaniensis secundum præfatum D. Carolum, eiusque consortes in secunda instantia pronuntiavit, suppressere conatus est; deficient occasione retractandæ illius sententiæ ex litis materia ac causæ meritis; quod solet plerumque depravatorum iudicium esse, ut cum adjuvandi amici, aut gratiæ exercendæ in negotio & articulo principali occasionem non habent, ad processum causæ sese convertant, & omnium terminorum angulos percurrendo pertentandoque querant nullitatem aliquam vel processum vel sententiæ aut appellationis desertionem. Sed in hac affectatione plurimum oberravit dictus Dominus Decanus. Etenim constat primam sententiam per Commissarium D. Officialis Leodiensis primæ instantiæ Iudicem latam esse 7. Februarij 1562. appellationemque interpositam, & apostolos eadem die peti-

die petitos, & dimissorios obtentos. Constat item super huiusmodi appellatione 12. Iunii proxime sequentis rescriptum delegatorium obtentum, illudque dicto Domino Abbati presentatum, & ex eo literas citatorias obtentas, illasque facta legitima in dictum Ioannem appellatum executione, 3. Octobris deinde sequentis in iudicio reproductas atque ad terminorum substantialium ordinariam observationem continuâ serie processum fuisse; sic quod ultimus terminus substantialis servatus sit 21. Augusti anno 1563. * Et quamvis primo anno causa non fuerit finita, tamen inde non potest constitui appellationis desertio: cum ex stylo Romanæ Curie (uti attestatur Guilielmus Cassador. *decis. 6. nu. 8. De appell.*) factis aliquibus diligentibus, & praesertim impetratione atque exhibitione rescripti in primo fatali anno, semper detur appellanti secundus annus, etiam si maiore diligentia facta, potuisset appellationem in primo fatali finire, *elegantur Ioannes Bapt. Ferrerius conf. 56. Vertitur difficultas nu. 8. potissimum cum aliquod etiam levissimum impedimentum, vel ex parte Iudicis, vel adversarii in toto illo primo fatali occurrat. Vtque adeo ut Præpositus Alexandrinus in c. Eiqui 2. q. 6. tradiderit, ex practica sacri Palatii hoc servari, quod propter unius diei impedimentum in primo fatali biennium dari debeat, Ferrer. d. consil. 56. nu. 9.*

Iam verò ex actis instantiæ appellationis coram dicto D. Abbate constat, multas remoras & impedimenta incidisse; & inter alia quod appellari procurator 26. Novembris anno 1562. terminum iurandi de calumnia semel statutum, & cui ex parte appellantis satisfactum erat, reiterari voluerit; prout procurator appellantis in sequenti termino longioris moræ & altercationis evitandæ causa reiteravit. Rursus cum procurator appellati in termino 23. Ianuarij 1563. durante adhuc primo fatali ad exhibita per appellantem iura respondere debuisset, passus est se moneri; sic in alteram audientiam id extrahendo. Deinde si supputentur dies, quibus Dominus Abbas durante illo primo fatali, foras profectus vel alijs negotijs impeditus, pro tribunali non sedit, nulla erit dubitatio quin non unius diei, sed multorum dierum impedimenta in illo primo fatali incidisse comperiantur: ut merito secundum fatale dicto appellanti indulgendum fuerit. Prout etiam appellatus id animadvertens cum ipso appellante sine ulla protestatione vel obiectione desertionis in causa processit. * Sic ut hoc tantum restet excusandum, cur sententia non sit lata per Dominum Abbatem durante saltem secundo anno: est enim lata 22. Martij 1564. cum biennium finitū fuisset 7. Febr. tunc præcedentis; & in iure huiusmodi biennij tempus usque adeo sit præcisum, ut eo lapsa sententia ipso iure transeat in rem iudicatam, *Aurb. Eiqui appellat C. De temp. appel. nec propter incurrentia impedimenta detur triennium, l. fin. §. illud C. d. tit.* * Excusationem illius constituimus non in eo præcipue, quod multa impedimenta inciderint ex parte adversarii in secundo anno, sed magis in eo, quod iniecta fuerint impedimenta per ipsum Iudicem, qui præparata & ordinata omnino causa

ad definiendum seu iudicandum in Octobri anno 1563. sententiæ pronuntiationem usque ad sequentis Martij 22. diem extraxit. Etenim non excusetur desertio, si per Iudicem ejusque tarditatem steterit quo minus intra huiusmodi fatalem diem causa appellationis finiatur, *d. l. fin. §. illud in fine*; non obtinet tamen id, si copia superioris ipsius Iudicis, coram quo pendet appellatio, ad manum non sit, apud quem de traditæ Iudicis inferioris querela exponi possit. Eo enim casu sufficit appellanti, si diligentiam instantiæ faciat, & Iudicem sapienter de ferenda sententia interpellat, & potissimum si de eo protestetur, *nota decis. 65. Si appellatus in addit. nu. 2. alias est 7. De appellat. in novis*; uti hic frequentius interpellatum, petum & protestatum extitit, tam ex parte appellati quam appellantis.

† Deinde, cessante hac consideratione, conitat quod præfatus D. Abbas etiam suspendit; & suspensioni huiusmodi appellatus non tantum non contradixerit, sed acquieverit: quæ suspensio, ut & compromissum seu pactum & conventio partium, obstat proculdubio decursui fatalium, etiam decies millies (ut hyperbolicè lex loquitur, *in Aurb. Si tamen C. De temp. appel.*) biennium post suspensionem labatur, *Clem. Quando De appell.* Ita quod omnibus perpensis, nulla sit iusta causa declarandi præactam appellationem, quam à Domini Officialis Leodiensis Commissarij primæ instantiæ Iudicis sententia appellans interposuit, esse vel fuisse desertam ex tam brevi temporis spatio, quo post lapsum biennij Dominus Abbas S. Gertrudis suam retractatoriam sententiam in pronuntiavit: prout etiam in tertia instantia coram præfato Decano de desertione formaliter propositum non est.

Proinde existimamus Venerabilis D. Decani S. Petri Lovaniensis hujus quartæ instantiæ Iudicis officium esse, ut retractet sententiam præactam desertionis declaratoriam, confirmando sententiam D. Abbatis S. Gertrudis, quam iustam esse putamus ex his, quæ pro retractione primæ sententiæ dicti D. Commissarij in secunda instantia instructivè scriptimus ac deduximus.

De Appellationibus.

S V M M A R I V M.

Appellationis desertio.

1. Appellatione deserta quando superior Iudex confirmare non retractare possit.
2. Appellatio quando deseratur.
3. Appellatio deseritur per tempus ab homine præfixum.
4. 7. Appellans si aliquid faciat primo anno habet biennium.
5. Procurator appellatione interposita officio suo functus est.
6. Sententia falsam causam habens est nulla.
8. Appellationis desertio quando contrahatur ex facto Iudicis.
9. Fatalia lapsa suspendi non possunt.

CONSILIUM CXCIV.

IN hanc appellationis causam, quæ nunc in quarta instantia pendet coram Venerabili viro Domino Decano S. Petri Lovaniensis, inter